

ردیف	سوالات
۱	<p>عبارت صحیح و غلط را مشخص کنید. و در صورت اشتباه بودن پاسخ درست آن را بنویسید.</p> <p>۱-۱) فارابی علم اجتماعی خود را علم عمران می نامد. (ری ۹۷)</p> <p>۱-۲) ابوریحان بیرونی در کتاب تحقیق ماللهند توانست با روش تجربی به ارزیابی انتقادی از فرهنگ جامعه هند بپردازد. (فرزاد ۹۸)</p> <p>۱-۳) کتاب تحقیق ماللهند از تالیفات ابوریحان بیرونی است که فرهنگ جامعه هند را توصیف کرد. (ری ۹۷)</p> <p>۱-۴) رویکرد ابن خلدون انتقادی است و جامعه شناسی او با جامعه شناسی فارابی تفاوتی ندارد. (ری ۹۸)</p> <p>۱-۵) ابن خلدون در مطالعات خود به روش عقلی توجه چندانی نداشت. (فرزاد ۹۸)</p> <p>۱-۶) از مهم ترین ارزش ها در اسلام علم است.</p> <p>۱-۷) علوم پزشکی، مهندسی و فنی نافع ترین علوم محسوب می شود.</p> <p>۱-۸) علمی که در باره آغاز و انجام انسان و نیز در باره آرمانها و ارزش ها سخن می گوید از روشهای عقلانی و حیانی بهره می برند.</p> <p>۱-۹) قرآن کریم فقط به توصیف و تبیین زندگی اجتماعی می پردازد.</p> <p>۱-۱۰) قرآن کریم، قوانین حاکم بر تداوم و تغییر جوامع و امت های مختلف را سنت های الهی می نامد.</p> <p>۱-۱۱) فارابی جوامعی را که از علوم عقلی بی بهره اند مدینه ضاله می نامد.</p> <p>۱-۱۲) مدینه فاسقه جامعه ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله به وجود می آید.</p> <p>۱-۱۳) در مدینه ضاله امر غیر عقلانی عقلانی معرفی می شود.</p> <p>۱-۱۴) ابوعلی مسکویه نسبت به فرهنگها و جوامع نگاه انتقادی داشت.</p> <p>۱-۱۵) ابوریحان بیرونی به روش عقلی به ارزیابی انتقادی جامعه هند پرداخت.</p> <p>۱-۱۶) ابوریحان بیرونی عامل شکل گیری جوامع را عصبیت دانست.</p> <p>۱-۱۷) پژوهش بیرونی در باره مردم هند با هم نشینی و مشاهده همدلانه اعمال و رفتار هندی ها امکان پذیر بود.</p> <p>۱-۱۸) شناخت عوامل مهاجرت در جمعیت شناسی با عقل تفسیری درک می شود.</p> <p>۱-۱۹) معنای برخاستن یک فرد در جمع با عقل تفسیری درک می شود.</p> <p>۱-۲۰) نقد و ارزیابی حقوق کدکان با عقل انتقادی ارزیابی می شود.</p>
	پاسخ:
	۱-۱) نادرست - ابن خلدون علم عمران می داند، فارابی علم مدنی نامید.. صفحه ۹۷
	۱-۲) نادرست - روش عقلی. ص ۹۹
	۱-۳) درست. ص ۹۹
	۱-۴) نادرست - تجربی. ص ۱۰۰
	۱-۵) درست. ص ۱۰۰
	۱-۶) درست ص ۹۴
	۱-۷) نادرست - علم به نفس - علم توحید و علم به مبدا نافع ترین علوم است. ص ۹۵
	۱-۸) درست. ص ۹۵
	۱-۹) نادرست - علاوه بر توصیف و تبیین فرهنگها و جوامع را نیز مورد نقد و ارزیابی قرار می دهد و از جامعه آرمانی سخن می گوید. ۹۶
	۱-۱۰) درست. ص ۹۶
	۱-۱۱) نادرست - مدینه جاهله. ص ۹۸
	۱-۱۲) نادرست - انحراف عملی از مدینه فاضله. ص ۹۸

۱-۱۳) درست . ص ۹۸
۱-۱۴) نادرست - نگاه تبیینی . ص ۹۹
۱-۱۵) درست. ص ۹۹
۱-۱۶) نادرست - ابن خلدون. ص ۱۰۰
۱-۱۷) - درست . ص ۱۰۱
۱-۱۸) - نادرست - عقل ابزاری . ص ۱۰۲
۱-۱۹) درست . ص ۱۰۳
۱-۲۰) - درست . ص ۱۰۳

۲ هریک از عبارات سمت راست به کدامیک از مفاهیم سمت چپ اشاره دارد . (یک مورد در ستون دوم اضافی است)

عبارات	مفاهیم
الف) قرآن کریم مسلمانان را به آموختن آن تشویق می کند .	۱) سنت های الهی
ب) قرآن کریم قوانین حاکم بر تداوم و تغییر جوامع و امت های مختلف را می نامد	۲) جامعه آرمانی
ج) فارابی علم اجتماعی را زیر مجموعه علوم انسانی دانسته است .	۳) علم عمران
د) جامعه ای که بر محور علم سازمان یافته باشد .	۴) علم مدنی
	۵) علم نافع

(ری ۹۷)

الف) ۵ ص ۹۴   ب) ۱ ص ۹۶   ج) ۴ ص ۹۷   د) ۲ ص ۹۸

۳ **در جاهای خالی کلمات مناسب بنویسید:**

- ۱-۳) فارابی جوامعی را که از علوم عقلی بی بهره اند ..... نامیده است . (شهریور ۹۸)
- ۲-۳) فارابی جامعه ای که بر محور علم سازمان یافته باشد ..... می نامد که جامعه آرمانی مورد نظر اوست. (شهریور ۱۳۰۰)
- ۳-۳) علم ..... از علمی هستند که اگر به قصد درس آموختن از رفتار گذشتگان و شناخت قوانین اجتماعی ، برای استفاده از آن قوانین در حال و آینده آموخته شوند ، علم ..... هستند .
- ۴-۳) قرآن کریم ، قوانین حاکم بر تداوم و تغییر جوامع و امت های مختلف را ..... می نامد .
- ۵-۳) فارابی جوامع زمان خود و جوامع گذشته و هم چنین با ..... جوامع مختلف را بر اساس نوع ..... و ..... و ..... که دارند به انواعی تقسیم کرده است.
- ۶-۳) علم در مدینه فاضله به ..... محدود نمی شود و علوم ..... و ..... را نیز در بر می گیرد.
- ۷-۳) ..... و ..... در نظریه فارابی جوامعی هستند که در نتیجه انحراف از مدینه فاضله ، شکل گرفته اند .
- ۸-۳) مدینه فاسقه جامعه ای است که در اثر ..... از مدینه فاضله به وجود می آید در این جامعه با آنکه مردم علوم ..... و ..... را می شناسند اما از آنها بهره نمی گیرند .
- ۹-۳) فارابی با نگاه ..... به جوامع زمان خود می نگرد و آن جوامع را مدینه های ..... و ..... می داند.
- ۱۰-۳) ابوعلی مسکویه با نگاهی ..... کتاب ..... را در هشت جلد تالیف کرد .
- ۱۱-۳) ابوریحان بیرونی در کتاب ..... با روش ..... و ..... فرهنگ جامعه ..... را توصیف کرد و با استفاده از روش ..... به ..... این فرهنگ پرداخت.
- ۱۲-۳) ابن خلدون با تاثیر پذیری از ..... به دنبال شناخت ..... در جامعه بود. و از جامعه ..... سخن نگفت
- ۱۳-۳) ابن خلدون با استفاده از تجربه تاریخی جوامع پیرامون خود از ..... به عنوان عامل شکل گیری جوامع یاد می کند .
- ۱۴-۳) ..... هر گونه تلاش ذهنی و فکری را شامل می شود که هم عالمان در ..... از آن استفاده می کنند و هم عموم مردم در ..... از آن استفاده می کنند .
- ۱۵-۳) انواع عقل در معنای عام : ۱) ..... ۲) ..... ۳) .....

پاسخ:

- ۳-۱) مدینه جاهله . صفحه ۹۸
- ۳-۲) مدینه فاضله . صفحه ۹۸
- ۳-۳) علم به جامعه و تاریخ (علوم اجتماعی) - علم نافع ۹۵
- ۳-۴) سنت های الهی . صفحه ۹۶
- ۳-۵) استدلال عقلی - علم - اندیشه - فرهنگ - رفتار . صفحه ۹۸
- ۳-۶) علم تجربی - عقلی و وحیانی . صفحه ۹۸
- ۳-۷) مدینه فاسقه و مدینه ضاله . صفحه ۹۸
- ۳-۸) انحراف عملی - علوم وحیانی و عقلانی . صفحه ۹۸
- ۳-۹) انتقادی - فاسقه - ضاله صفحه ۹۸
- ۳-۱۰) تبیینی - تجارب الامم . صفحه ۹۹
- ۳-۱۱) تحقیق ماللهند - روش تجربی و تفهیمی - جامعه هند - روش عقلی - ارزیابی انتقادی . صفحه ۹۹
- ۳-۱۲) قرآن - سنت های الهی - جامعه آرمانی . صفحه ۱۰۰
- ۳-۱۳) عصبيت . صفحه ۱۰۰
- ۳-۱۴) عقل در معنای عام - دانش علمی - دانش عمومی . صفحه ۱۰۲
- ۳-۱۵) عقل ابزاری - عقل تفسیری - عقل انتقادی . ۱۰۲

به سوالات زیر پاسخ کوتاه بدهید:

- ۴-۱) هر عبارت به کدام مفهوم و علم اشاره دارد؟ شهریور ۹۸ و فرورد ۹۸
- الف) عامل شکل گیری جوامع در دیدگاه ابن خلدون
- ب) علم اجتماعی که فارابی آن را زیر مجموعه علوم انسانی می دانست.
- ۴-۲) هریک از مثال های زیر اشاره به کدام عقل در معنای عام دارد؟ (دی ۹۷)
- الف) اصل انبساط و انقباض (ب) برخاستن یک فرد در جمع
- ۴-۳) کدام اندیشمند مسلمان از عصبيت به عنوان عامل شکل گیری جوامع یاد می کند (دی ۹۷)
- ۴-۴) هریک از مثال های زیر استفاده کدامیک از انواع عقل در معنای عام است؟ فرورد ۹۸
- الف) درک عوامل مهاجرت (ب) ارزیابی وضعیت عدالت در روابط انسانی
- ۴-۵) ابوریحان بیرونی با کدام روش فرهنگ جامعه هند را توصیف کرد؟ (دی ۹۸)
- ۴-۶) کدام علوم از نافع ترین علوم شمرده می شوند (فرورد ۱۳۰۰)
- ۴-۷) روش مطالعه پدیده های اجتماعی از دیدگاه ابن خلدون چگونه بود؟ (شهریور ۱۳۰۰)
- ۴-۸) مهم ترین ارزش ها در اسلام چیست؟
- ۴-۹) از نظر اسلام چه چیزی سبب برتری انسان بر فرشتگان می شود؟
- ۴-۱۰) آیا یادگیری همه علوم ارزش یکسانی دارد؟
- ۴-۱۱) قرآن کریم انسانها را به یادگیری چه علمی تشویق می کند؟
- ۴-۱۲) علوم ابزاری چه نیازهایی را در جامعه اسلامی برطرف می کند چند نمونه از این علوم نام ببرید؟
- ۴-۱۳) آیا قرآن کریم فقط به توصیف و تبیین زندگی اجتماعی انسانها می پردازد؟ چرا؟
- ۴-۱۴) جامعه آرمانی قرآن چه فرهنگی دارد؟
- ۴-۱۵) جامعه آرمانی مورد نظر فارابی کدام است؟
- ۴-۱۶) علم در مدینه فاضله شامل چه علمی است؟

- ۱۷-۴) کدام مدینه از نظر فارابی در نتیجه انحراف از مدینه فاضله شکل می گیرد؟
- ۱۸-۴) در نظریه ی فارابی چه جوامعی از نتیجه ی انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می آید؟
- ۱۹-۴) (در نظریه ی فارابی چه جوامعی از نتیجه ی انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می آید؟
- ۲۰-۴) در کدام مدینه فارابی امور غیر عقلانی عقلانی معرفی می شود؟
- ۲۱-۴) فارابی با چه نگاهی به جوامع زمان خود می نگرد و آن جوامع را چه می داند؟
- ۲۲-۴) ابوعلی مسکویه با چه نگاهی کتاب تجارب الامم را تالیف کرد؟
- ۲۳-۴) ابن خلدون علم اجتماعی خود را چه نامید؟
- ۲۴-۴) بیرونی در مقدمه کتاب تحقیق ماللهند علت دوری ایرانیان از هند را چه می داند؟
- ۲۵-۴) به چه دلیل بیرونی در آموز دارای اهمیت است؟
- ۲۶-۴) دانشمندان برای کسب دانش در باره ی پدیده های طبیعی و مادی از چه عقلی استفاده می کنند؟
- ۲۷-۴) وضعیت ارزش های عدالت و آزادی در روابط انسانی با کدام عقل مورد ارزیابی قرار می گیرد؟
- ۲۸-۴) جامعه شناسی تفسیری برای فهم دیگران و ارتباط با آنان و معنا بخشی به زندگی اجتماعی از چه عقلی کمک می گیرد؟

پاسخ:

- ۱-۴) الف (عصیت ص ۱۰۰ - ب) علم مدنی ص ۹۷
- ۲-۴) الف (عقل ابزاری ب) عقل تفسیری . ص ۱۰۰ و ۱۰۱
- ۳-۴) ابن خلدون . ص ۱۰۰
- ۴-۴) الف (عقل تفسیری ب) عقل انتقادی ص ۱۰۳
- ۵-۴) روش تجربی و تفهیمی ص ۹۹
- ۶-۴) علم به نفس - علم توحید و علم به مبدا و معاد . ص ۹۵
- ۷-۴) روش حس و تجربه . ص ۱۰۰
- ۸-۴) علم . ص ۹۴
- ۹-۴) علم . ص ۹۴
- ۱۰-۴) خیر . ص ۹۴
- ۱۱-۴) علوم نافع . ص ۹۴
- ۱۲-۴) نیازهای روزمره - علم پزشکی ، فنی و مهندسی و علوم پایه . ص ۹۵
- ۱۳-۴) خیر - نقد و ارزیابی و و جامعه آرمانی مورد نظر خود را ترسیم می کند . ص ۹۶
- ۱۴-۴) فرهنگ حق . ص ۹۷
- ۱۵-۴) مدینه فاضله ص ۹۸ .
- ۱۶-۴) علم تجربی - عقلانی و وحیانی ص ۹۸
- ۱۷-۴) مدینه فاسقه و ضاله . ص ۹۸
- ۱۸-۴) مدینه فاسقه . ص ۹۸
- ۱۹-۴) مدینه ضاله . ص ۹۸
- ۲۰-۴) مدینه ضاله . ص ۹۸
- ۲۱-۴) نگاه انتقادی - فاسقه و ضاله. ص ۹۸
- ۲۲-۴) با نگاه تبیینی. ص ۹۹
- ۲۳-۴) علم عمران. ص ۱۰۰

	<p>۲۴-۴) زبان و دین - رسوم و عادات آنها ص ۱۰۱ ۲۵-۴) به دلیل به کارگیری روش انتقادی در کنار روش تجربی. ص ۱۰۱ ۲۶-۴) عقل ابزاری ص ۱۰۲ ۲۷-۴) عقل انتقادی ص ۱۰۳ ۲۸-۴) عقل تفسیری. ص ۱۰۴</p>
	<p>به سوالات زیر پاسخ کامل بدهید</p>
<p>۵</p>	<p>دو مورد از ویژگی های جامعه آرمانی را بنویسید؟ یا ویژگی های جامعه آرمانی را از دیدگاه قرآن کریم بنویسید. (شهریور ۹۹ و ۱۳۰۰) جواب: صفحه ۹۷ جامعه آرمانی از نظر قرآن جامعه ای است که به عدالت و قسط رفتار می شود و فرهنگ آن حق است ، به کسی ظلم نمی شود و در برابر ظلم می ایستد و قصد ظلم به جامعه دیگر ندارد و ظلم دیگران را نمی پذیرد و مظلومان و ستمدیدگان را مورد حمایت قرار می دهد .</p>
<p>۶</p>	<p>قرآن کریم مسلمانان را به آموختن کدام علم تشویق و از یادگیری چه نوع علمی منع کرده است؟ (دی ۹۹) جواب: صفحه ۹۴ به آموختن علم نافع تشویق شده اند و از علومی مانند سحر و جادو منع شده اند.</p>
<p>۷</p>	<p>دو مورد از ویژگی های علم مدنی فارابی را بنویسید. (شهریور ۹۹) یا علم مدنی فارابی از همه ظرفیت های علوم اجتماعی برخوردار است ، دو مورد از ویژگی های آن را بنویسید. (فرورد ۱۳۰۰) جواب: صفحه ۹۸ ۱- به توصیف و فهم کنش ها و ساختارهای اجتماعی جوامع مختلف می پردازد . ۲- به تبیین یعنی علت یابی واقعیت های اجتماعی و بررسی تغییرات و تحولات آنها می پردازد . ۳- در باره ارزش ها و هنجارها به داوری علمی می پردازد و نسبت به جامعه خود و دیگر جوامع نگاه انتقادی دارد . ۴- در باره هنجارها ، نحوه رفتارها و سبک زندگی کنشگران سخن می گوید و باید و نبایدهایی را برای زندگی اجتماعی تجویز می کند .</p>
<p>۸</p>	<p>چرا علم به جامعه و تاریخ (علوم اجتماعی) می توانند در گروه علوم نافع باشند . (شهریور ۹۹) جواب: صفحه ۹۵ در صورتی نافع است که ما با آموختن آن از گذشتگان عبرت بگیریم و با شناخت قوانین اجتماعی آن را در حال و آینده به کار بگیریم.</p>
<p>۹</p>	<p>ویژگی های مدینه فاضله فارابی را بنویسید... (فرورد ۹۹) جواب: صفحه ۹۸ بر محور علم سازمان یافته باشد - جامعه مورد نظر فارابی است - علم در آن به علم تجربی محدود نمی شود و علوم عقلانی و وحیانی نیز در نظر دارد .</p>
<p>۱۰</p>	<p>چرا ابن خلدون از جامعه آرمانی سخن نگفت ؟ (فرورد ۹۹ - دی ۹۹) جواب: صفحه ۱۰۰ ابن خلدون با تاثیر پذیری از قرآن به دنبال شناخت سنت های الهی در جامعه بود . او در مطالعات خود به روش عقلی توجه چندانی نداشت و بیشتر از روش های حسی و تجربی استفاده می کرد . بنابراین از جامعه آرمانی سخن نگفت .</p>
<p>۱۱</p>	<p>ویژگی های مدینه ضاله در دیدگاه فارابی را بنویسید. (دی ۹۸) جواب: صفحه ۹۸ جامعه ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه ضاله شکل می گیرد و نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله هم تحریف می گردد و آرمان ها و ارزش ها و امور غیر عقلانی ، آرمان ها و ارزش های عقلانی معرفی می شود.</p>

۱۲	<p>با توجه به روایات نقل شده پیامبران به چه منظوری مبعوث شده اند ؟</p> <p>جواب: صفحه ۹۳</p> <p>روایتی از تعلیم و تربیت: روزی پیامبر وارد مسجد مدینه شدند دو جمع را مشاهده کردند یک جمع در حال تعلیم و تربیت بودند و یک جمع در حال ذکر خداوند. پیامبر فرمودند هر دو جمع کار نیک می کنند سپس فرمودند من برای تعلیم و تربیت مبعوث شده ام و به جمعی پیوستند که در حال تعلیم و تربیت بودند.</p>
۱۳	<p>با توجه به روایات نقل شده یادگیری چه علمی نافع است ؟</p> <p>جواب: صفحه ۹۳</p> <p>علم نافع از نظر پیامبر: روایت: روزی پیامبر وارد مسجد شدند و گروهی را دیدند که دور مردی جمع شده اند که به او علامه می گفتند پیامبر فرمودند در چه چیزی دانایی دارد گفتند او نسبت به روزهای مهم جاهلیت بسیار آگاهی و اطلاعات دارد پیامبر فرمودند این علمی است که اگر بدانیم هیچ منفعتی ندارد و اگر هم ندانیم ضرری نکرده ایم.</p>
۱۴	<p>در اسلام علم چه جایگاه و منزلتی دارد ؟</p> <p>جواب: صفحه ۹۴</p> <p>علم مهم ترین ارزش هاست، از دیدگاه قرآن علم هدف آفرینش است، علم سبب برتری انسان بر فرشتگان می شود علم موجب می شود که انسان به عنوان خلیفه خدا بر روی زمین محسوب شود، قرآن کتاب علم است، پیامبران برای تعلیم و تربیت انسانها مبعوث شده اند.</p>
۱۵	<p>آیا در اسلام همه علوم علوم از جایگاه و ارزش یکسانی برخوردارند ؟ شرح دهید.</p> <p>جواب: صفحه ۹۴</p> <p>علم دارای انواع و مراتبی است و همه آنها ارزش یکسانی ندارند. در اسلام آموختن برخی از علوم مانند سحر و جادو منع شده است و انسان ها را تشویق به یادگیری علوم نافع کرده است و انسانها را در یادگیری علمی که فایده ای ندارد منع نموده است.</p>
۱۶	<p>بیانات مقام معظم رهبری در خصوص دانش به جوانان را شرح دهید.</p> <p>جواب: صفحه ۹۴</p> <p>دانش سبب عزت و اقتدار یک ملت می شود، دانش باعث توانایی می شود (مثال غرب با دانش توانست طی ۲۰۰ سال به ثروت و قدرت جهانی دست یابد و با دانش خود بر جوامع عقب مانده غلبه نمود و سیاست و اقتصاد آنها را در اختیار گرفت. البته اینگونه نباید از دانش سوء استفاده کرد. ما طی ۲۰ سال در رستاخیز علمی قرار گرفته ایم. ما بین ۲۰۰ کشور رتبه ۱۶ علمی را داریم اما همچنان در این خصوص عقب هستیم - توصیه به جوانان این است که با احساس مسئولیت پیش روند که این جهاد تلقی می شود.</p>
۱۷	<p>انواع علوم نافع را دسته بندی کنید و توضیح دهید و نافع ترین آن را مشخص کنید.</p> <p>جواب: صفحه ۹۵</p> <p>۱- علوم ابزاری: علمی که نیازهای روزمره جامعه اسلامی را برطرف می سازد مانند پزشکی، مهندسی و حتی علوم پایه که مادر همه علوم است. ۲- علمی که در باره چگونگی استفاده از علوم ابزاری و اهداف و ارزش های انسانی سخن می گوید (علوم انسانی). ۳- علمی که در باره حقیقت انسانها، آغاز و انجام انسان ها سخن می گوید. مثل علم فلسفه و اخلاق - علم نفس و علم توحید که نافع ترین علوم به شمار می رود. ۴- علم به جامعه و تاریخ (علوم اجتماعی) در صورتی نافع است که ما با آموختن آن از گذشتگان عبرت بگیریم و با شناخت قوانین اجتماعی آن را در حال و آینده به کار بگیریم.</p>
۱۸	<p>علم به جامعه و تاریخ (علوم اجتماعی) در چه شرایطی علم نافع محسوب می شود.</p> <p>جواب: صفحه ۹۵</p>

	<p>در صورتی نافع است که ما با آموختن آن از گذشتگان عبرت بگیریم و با شناخت قوانین اجتماعی آن را در حال و آینده به کار بگیریم.</p>
۱۹	<p>علوم ابزاری و علمی که از آغاز و انجام و اهداف و آرمان های انسان ها سخن می گویند از چه روش هایی استفاده می کنند؟</p> <p>جواب: ص ۹۵</p> <p>علوم ابزاری از روش حس و تجربه استفاده می کند. اما علمی که از آغاز و انجام انسان سخن می گوید و نیز از آرمان ها و عقاید و ارزش های انسان ها سخن می گوید مثل عدالت - آزادی و مسئولیت و... از روش عقلانی و وحیانی استفاده می کند.</p>
۲۰	<p>چرا در جهان اسلام علوم نافع به علوم ابزاری محدود نمی شود؟</p> <p>جواب: ص ۹۵</p> <p>در جهان اسلام چون روش علمی به حس و تجربه محدود نمی شود و عقل و وحی نیز در نظر دارد پس علوم نافع فقط محدود به علوم ابزاری نیست بلکه علوم دیگر نیز مدنظر قرار می دهد.</p>
۲۱	<p>قرآن کریم چگونه به زندگی اجتماعی انسان توجه می کند؟</p> <p>جواب: ص ۹۶</p> <p>قرآن کتاب هدایت بشری است و به زندگی انسانها توجه ویژه دارد. قرآن علاوه بر اینکه به توصیف و تبیین زندگی اجتماعی انسان ها می پردازد زندگی اجتماعی فرهنگ ها و جوامع نیز مورد نقد و بررسی قرار می دهد. علاوه بر آن از جامعه آرمانی نیز سخن می گوید.</p>
۲۲	<p>منظور از سنت های الهی از دیدگاه قرآن چیست؟</p> <p>جواب: ص ۹۶</p> <p>قرآن کریم قوانین حاکم بر تغییر و تداوم جوامع و امت های مختلف را سنت الهی می نامد و آدمیان را برای شناخت سنت های الهی تشویق می کند. (برخی از متفکران مسلمان در باره ی سنت های اجتماعی در قرآن کتاب هایی نوشته اند. کتاب های «سنت های تاریخی قرآن» اثر محمد باقر صدر و «سنت های اجتماعی در قرآن کریم» از امیر هاجر مقدم برای مطالعه در دسترس است)</p>
۲۳	<p>قرآن کریم چگونه به فرهنگ های مختلف پرداخته است؟</p> <p>جواب: ص ۹۶</p> <p>قرآن کریم به فرهنگ ها و امت های گذشته نیز اشاره دارد و آنها را مورد نقد و ارزیابی قرار می دهد و رفتار عاقلانه آنها را تایید می کند و رفتارهای جاهلانه آنها را مورد انتقاد قرار می دهد.</p>
۲۴	<p>از نظر قرآن جامعه آرمانی دارای چه ویژگی هایی است؟</p> <p>جواب: ص ۹۷</p> <p>جامعه آرمانی از نظر قرآن جامعه ای است که به عدالت و قسط رفتار می شود و فرهنگ آن حق است، به کسی ظلم نمی شود و در برابر ظلم می ایستد و قصد ظلم به جامعه دیگر ندارد و ظلم دیگران را نمی پذیرد و مظلومان و ستمدیدگان را مورد حمایت قرار می دهد.</p>
۲۵	<p>از نظر قرآن کریم پیامبران به چه منظوری مبعوث شده اند؟</p> <p>جواب: ص ۹۷</p> <p>پیامبران به چه دلیل مبعوث شده اند؟ ۱- برای تعلیم و تربیت ۲- برای برقراری عدالت و قسط.</p>
۲۶	<p>قرآن کریم انسان ها را به چه تشویق می کند؟</p> <p>جواب: ص ۹۷</p> <p>قرآن کریم انسان ها را به مشاهده آثار و رفتار جوامع مختلف و تعقل در باره آن تشویق می کند.</p>

۲۷	ابزار علم آموزی و شناخت حقایق و وقایع تاریخی و اجتماعی از نظر قرآن چیست؟ جواب: ص ۹۷ قرآن کریم علاوه بر حس و تجربه، عقل و وحی نیز ابزار شناخت می‌داند و از همگان می‌خواهد که از این ابزارها برای علم آموزی و شناخت حقایق و وقایع تاریخی و اجتماعی استفاده کنند
۲۸	قرآن در خصوص شناخت علمی چه کسانی را مورد نکوهش قرار می‌دهد؟ جواب: ص ۹۷ جوامعی که ابزار شناخت را به حس و تجربه محدود می‌کنند و عقل و وحی را در نظر نمی‌گیرند مورد نکوهش قرار می‌دهد.
۲۹	متفکران مسلمان در جهان اسلام بر چه مبنایی و چه علمی را پدید آوردند؟ برخی از آنها را ذکر کنید. جواب: ص ۹۷ متفکران مسلمان با توجه به آموزه های قرآن علوم اجتماعی نافع متناسب با جهان اجتماعی خود را به وجود آوردند از جمله آنها: ابوریحان بیرونی، فارابی، ابن خلدون، ابوعلی مسکویه، و... که آثار مهمی از خود بر جای گذاشتند.
۳۰	فارابی علوم اجتماعی خود را زیر مجموعه چه علمی دانست و علم خود را چه نامیده است؟ جواب: ص ۹۷ علوم اجتماعی را زیر مجموعه علوم انسانی قرار داد و علوم اجتماعی خود را علم مدنی نامیده است.
۳۱	فارابی با کدام استدلال و بر چه مبنایی به تقسیم بندی جوامع پرداخته است؟ جواب: ص ۹۸ فارابی با توجه به جوامع گذشته و زمان خود با استدلال عقلی جوامع مختلف را بر اساس نوع علم، اندیشه، فرهنگ و رفتاری که دارند به انواع مختلفی تقسیم کرده است. او از دو جامعه جاهلی و جامعه فاضله سخن گفته است
۳۲	منظور فارابی از مدینه جاهله چیست و در این جامعه چه علمی وجود دارد و چه علمی وجود ندارد؟ جواب: ص ۹۸ از نظر فارابی جامعه ای که از علوم عقلی بهره ای نمی‌برد جامعه جاهله است. در این جامعه فقط علوم ابزاری علم محسوب می‌شود و از علمی که از عقاید و آرمان‌ها و ارزش‌ها و حقیقت زندگی انسان سخن می‌گوید، بی‌بهره است و وجود ندارد.
۳۳	منظور فارابی از مدینه فاضله چیست و جامعه آرمانی مورد نظر او کدام است؟ جواب: ص ۹۸ جامعه ای که بر محور علم سازمان یافته که جامعه آرمانی فارابی است در جامعه فاضله علم فقط محدود به علم تجربی نیست بلکه عقل و وحی نیز دو ابزار علمی در نظر گرفته می‌شود.
۳۴	کدام جوامع با انحراف از مدینه فاضله شکل گرفته اند؟ جواب: ص ۹۸ دو جامعه فاسقه و ضاله از نظر فارابی جوامعی است که از انحراف مدینه فاضله به وجود می‌آید.
۳۵	منظور فارابی از مدینه فاسقه چیست؟ جواب: ص ۹۸ جامعه است که در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می‌آید. در این جامعه مردم عقل و وحی را می‌شناسند اما از آن بهره ای نمی‌برد. یعنی مردم حقیقت و عدالت را می‌شناسند یا امکان شناخت آن را دارند اما بر اساس آن عمل نمی‌کنند.
۳۶	منظور از مدینه ضاله چیست؟ یا ویژگی های مدینه ضاله در دیدگاه فارابی را بنویسید.

	<p>جواب: ص ۹۸</p> <p>جامعه ای است که در اثر انحراف نظری در مدینه فاضله به وجود آمده است. در این جامعه نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله را تحریف می کند (کم و زیاد کردن) و آرمان ها و ارزش های غیر عقلانی را عقلانی می داند .</p>
۳۷	<p>فارابی جوامع زمان خود را کدام نوع مدینه می داند ؟</p> <p>جواب: ص ۹۸</p> <p>فارابی جامعه زمان خود را به صورت انتقادی می نگرد و آن را ضاله و فاسقه معرفی می کند.</p>
۳۸	<p>علم مدنی فارابی از کدام ظرفیت های علوم اجتماعی برخوردار است ؟</p> <p>جواب: ص ۹۸</p> <p>۱- به توصیف و فهم کنش ها و ساختارهای اجتماعی جوامع مختلف می پردازد . ۲- به تبیین علت یابی واقعیت های اجتماعی و بررسی تغییرات و تحولات آنها می پردازد . ۳- در باره ارزش ها و هنجارها به داوری علمی می پردازد و نسبت به جامعه خود و دیگر جوامع نگاه انتقادی دارد . ۴- در باره هنجارها ، نحوه رفتارها و سبک زندگی کنشگران سخن می گوید و باید و نبایدهایی را برای زندگی اجتماعی تجویز می کند .</p>
۳۹	<p>ابوعلی مسکویه با چه نگاهی به مطالعه جوامع پرداخت و کتاب او چه بود ؟ و به چه پرداخته است ؟</p> <p>جواب: ص ۹۹</p> <p>ابوعلی مسکویه : با نگاه تبیینی و با روش تجربی کتاب تجارب الامم را تالیف کرد . ابوعلی مسکویه در کتاب تجارب الامم گزارش آغاز دولتها ، پیدایش پادشاهی ، تلاش برای آباد کردن کشور و یک سخن کردن مردم در این کتاب آمده است .</p>
۴۰	<p>ابوریحان بیرونی در چه کتابی و با چه روشی فرهنگ هند را مورد توصیف و ارزیابی قرار داد ؟</p> <p>جواب: ص ۹۹</p> <p>ابوریحان بیرونی : او در کتاب تحقیق ماللهند با روش تجربی و روش تفهیمی فرهنگ جامعه هند را توصیف کرد و با روش عقلی این جامعه را مورد نقد و ارزیابی قرار داد .</p>
۴۱	<p>ابن خلدون با تاثیر پذیری از قرآن به دنبال چه بود ؟</p> <p>جواب: ص ۱۰۰</p> <p>ابن خلدون : او با تاثیر پذیری از قرآن به دنبال شناخت سنت های الهی است .</p>
۴۲	<p>چرا ابن خلدون در مطالعات خود از جامعه آرمانی سخن نگفت ؟</p> <p>جواب: ص ۱۰۰</p> <p>در مطالعات خود از روش عقلی استفاده نکرد روش او تجربی بود و از جامعه آرمانی سخن نگفت</p>
۴۳	<p>ابن خلدون عامل شکل گیری جوامع را چه می داند ؟ چرا؟</p> <p>جواب: ص ۱۰۰</p> <p>او با استفاده از تجارب تاریخی خود که از جوامع پیرامون خود داشت علت شکل گیری جوامع را عصبیت دانست و آن را به همه جوامع تعمیم داد .</p>
۴۴	<p>رویکرد ابن خلدون در مقایسه با فارابی چه بود ؟ و او علم اجتماعی خود را چه نامید ؟</p> <p>جواب: ص ۱۰۰</p> <p>رویکرد ابن خلدون انتقادی نیست و جامعه شناسی او در مقایسه با فارابی محافظه کارانه است و علوم اجتماعی خود را علم و عمران نامید .</p>
۴۵	<p>عقل در معنای عام به چه معنی است و انواع آن را نام ببرید .</p> <p>جواب: ص ۱۰۲</p>

<p>عقل در معنای عام: هر نوع تلاش ذهنی و فکری است که همه عالمان از آن استفاده می کنند و همه مردم در دانش عمومی از آن استفاده می کنند. انواع آن: ابزاری - تفسیری و انتقادی</p>	
<p>منظور از عقل ابزاری چیست؟ توضیح دهید و مثال بزنید. و سپس بیان کنید کدام جامعه شناسان از این عقل استفاده می کنند.</p> <p>جواب: ص ۱۰۲</p> <p>دانشمندان برای شناخت پدیده های طبیعی یا مادی یا محسوس از این عقل استفاده می کنند. روش در این نوع عقل حس و تجربه است. مثال از عقل ابزاری: اصل انبساط یا انقباض فلزات در علوم طبیعی یا عوامل مهاجرت در جمعیت شناسی و یا علل بیماری آسم. با کمک عقل ابزاری شناخته می شود. جامعه شناسی تبیینی برای پیش بینی و کنترل پدیده های از عقل ابزاری استفاده می کند.</p>	<p>۴۶</p>
<p>منظور از عقل تفسیری چیست؟ توضیح دهید و مثال بزنید و سپس بیان کنید کدام جامعه شناسان و به چه منظور از این عقل استفاده می کنند؟</p> <p>جواب: ص ۱۰۳</p> <p>برای فهم و تفسیر پدیده های اجتماعی معنادار از عقل تفسیری استفاده می شود. مثل معنای کنش انسانها یا معنای متن و گفتار. مثلا معنای برخاستن فرد در یک جمع با عقل تفسیری شناخته می شود و یا معنای راهپیمایی صلح برای مردم بوسنی. جامعه شناسی تفسیری برای فهم کنش های انسانها و ارتباط با آنها و انسجام بخشی و معنا بخشی به زندگی اجتماعی از عقل تفسیری کمک می گیرد.</p>	<p>۴۷</p>
<p>منظور از عقل انتقادی چیست؟ نمونه بیاورید.</p> <p>جواب: ص ۱۰۳</p> <p>عقل انتقادی به انتقاد و ارزیابی روابط و مناسبات انسانها می پردازد. مثلا وضعیت عدالت، آزادی در روابط و مناسبات انسانها و گروهها و یا نقد فاصله طبقاتی در یک جامعه و یا ارزیابی حقوق کودکان با این عقل انتقادی شناخته می شود.</p>	<p>۴۸</p>
<p>چه تفاوتی بین جامعه شناسی تفسیری و جامعه شناسی انتقادی وجود دارد؟</p> <p>جواب: ص ۱۰۳</p> <p>جامعه شناسی تفسیری فقط به توصیف ارزش ها و هنجارها می پردازد اما جامعه شناسی انتقادی از عقل ابزاری و تفسیری عبور می کنند و به دنبال عقلانیتی است که بتواند در باره ارزش ها و هنجارها به داوری ارزشی و علمی بپردازد و ظرفیت و توان داوری را در عقل انتقادی جستجو می کند.</p>	<p>۴۹</p>
<p>به سوالات چهار گزینه ای زیر پاسخ دهید</p>	
<p>فارابی علوم اجتماعی را زیر مجموعه علوم انسانی می دانست و آن را چه می نامید... (ری ۹۸)</p> <p>الف) علم عمران ب) علم ابزاری ج) علم مدنی د) علم طبیعی</p> <p>جواب: گزینه الف صحیح است. صفحه ۹۷</p>	<p>۵۰</p>
<p>فارابی جامعه ای را که بر محور علم سازمان یافته باشد چه می نامد؟ (فررار ۹۸)</p> <p>الف) مدینه جاهله ب) مدینه فاسقه ج) مدینه فاضله د) مدینه ضاله</p> <p>جواب: گزینه ج درست است. صفحه ۹۸</p>	<p>۵۱</p>
<p>فارابی جامعه ای را که از علوم عقلی بی بهره اند چه می نامد؟ (ری ۹۷)</p> <p>الف) مدینه ضاله ب) مدینه فاسقه ج) مدینه فاضله د) مدینه جاهله</p> <p>جواب: گزینه د درست است. صفحه ۹۸</p>	<p>۵۲</p>
<p>رویکرد فارابی در مقایسه با ابن خلدون ..... است. (شهریور ۹۸)</p>	<p>۵۳</p>

	<p>الف) انتقادی (ب) محافظه کارانه (ج) تفهیمی (د) صرفاً توصیفی جواب: گزینه ب درست است. صفحه ۱۰۰</p>
۵۴	<p>در کدامیک از جوامع فارابی آرمانها، ارزش ها و امور غیر عقلانی آرمان ها و ارزش های عقلانی معرفی می شوند؟ (ری ۹۹) الف) مدینه جاهله (ب) مدینه ضاله (ج) مدینه فاضله (د) مدینه فاسقه جواب گزینه ب درست است. صفحه ۹۸</p>
۵۵	<p>در کدامیک از انواع عقل در معنای عام، معنای برخاستن یک فرد در جمع فهمیده می شود؟ (فرزاد ۱۳۰۰) الف) عقل ابزاری (ب) عقل انتقادی (ج) عقل تفسیری (د) عقل تجربی جواب: گزینه ج درست است. ص ۱۰۳</p>
۵۶	<p>در کدامیک از انواع عقل در معنای عام اصل انقباض و انبساط فلزات در علوم طبیعی درک می شود؟ (شهریور ۱۳۰۰) الف) عقل انتقادی (ب) عقل ابزاری (ج) عقل تفسیری (د) عقل عملی جواب: گزینه ب درست است. صفحه ۱۰۲</p>
۵۷	<p>پاسخ درست سوالات زیر کدام گزینه است ۱- در اسلام مهم ترین ارزش ها کدام است؟ ۲- کدام گزینه نافع ترین علوم است؟ ۳- قوانین حاکم بر تداوم و تغییر جوامع و امت های مختلف را چه گویند؟ ۴- فارابی و ابن خلدون به ترتیب علوم اجتماعی خود را چه نامیدند؟ الف) علم - علم نفس، علم اجتماعی و علم به مبدا و معاد - سنت های الهی - علم عمران، علم مدنی ب) عقل - علم نفس، علم توحید و علوم ابزاری - سنت های الهی - علم مدنی، علم عمران ج) علم - علم توحید، علم نفس و علم مبدا و معاد - سنت های الهی - علم مدنی، علم عمران د) علم - علم توحید - علم نفس و علم به مبدا و معاد - سنت های الهی - علم عمران، علم مدنی جواب: گزینه ج درست است. صفحه ۹۴ - ۹۵ - ۹۶ - ۹۷ - ۱۰۰</p>
۵۸	<p>نظریه عصبیت از کدام دانشمند است؟ الف) فارابی (ب) ابن خلدون (ج) ابوریحان بیرونی (د) ابوعلی مسکویه جواب: گزینه ب درست است. صفحه ۱۰۰</p>
۵۹	<p>فارابی جامعه ای که بر محور علم سازمان یافته باشد ..... می نامد که جامعه آرمانی مورد نظر اوست الف) فاضله (ب) ضاله (ج) جاهله (د) فاسقه جواب: گزینه الف درست است. ص ۹۸</p>
۶۰	<p>علم در مدینه فاضله به ..... محدود نمی شود و علوم ..... و ..... را نیز در بر می گیرد. الف) عقل - حس و شهود (ب) وحی - حس و عقل (ج) حس - عقل و وحی (د) حس - عقلانی و غیر عقلانی جواب: گزینه ج درست است ص ۹۸</p>
۶۱	<p>دانشمندان برای کسب دانش در باره پدیده های طبیعی و مادی از کدام عقل استفاده می کنند؟ الف) عقل ابزاری (ب) عقل تفسیری (ج) عقل انتقادی و عقل تفسیری (د) عقل ابزاری و عقل تفسیری جواب: گزینه الف درست است ص ۱۰۲</p>
۶۲	<p>به چه دلیل ابن خلدون همانند فارابی از مدینه فاضله سخن نگفت؟ الف) هدف ابن خلدون در علوم اجتماعی متفاوت از فارابی بود ب) وی معتقد بود که با روش علمی نمی توان از مدینه فاضله سخن گفت ج) روش حسی و تجربی در مطالعات خود استفاده می کرد</p>

	<p>(د) موضوع علوم اجتماعی نزد ابن خلدون متفاوت از فارابی بود</p> <p>جواب: گزینه ج درست است. صفحه ۱۰۰</p>
۶۳	<p>دفاع از حقوق کودکان - معنای راهپیمایی ۲۲ بهمن در ایران - ارزیابی ارتباطات انسانی به ترتیب با کدام نوع عقل ممکن است؟</p> <p>(الف) انتقادی - تفسیری - انتقادی (ب) انتقادی - ابزاری - تفسیری (ج) ابزاری - تفسیری - انتقادی (د) ابزاری - ابزاری - ابزاری</p> <p>جواب: گزینه الف درست است. ص ۱۰۳</p>
۶۴	<p>کدام یک از موارد زیر از ویژگی های جامعه آرمانی در قرآن نیست؟</p> <p>(الف) دارای فرهنگ حق (ب) ایستادگی در برابر ظلم (ج) رفتار با عدالت و قسط (د) وجود آزادی بیان و عقیده</p> <p>جواب: گزینه د درست است. ص ۹۷</p>
۶۵	<p>مدینه فاسقه جامعه ای است که در اثر ..... از مدینه فاضله به وجود می آید در این جامعه با آنکه مردم علوم ..... و ..... را می شناسند اما از آنها بهره نمی گیرند</p> <p>(الف) نظری - حس و تجربه و عقلانی (ب) عملی - حس و تجربه و عقلانی</p> <p>(ج) نظری - عقلانی و وحیانی (د) عملی - عقلانی و وحیانی</p> <p>جواب: گزینه د درست است. ص ۹۸</p>
۶۶	<p>ابوعلی مسکویه با نگاهی ..... کتاب ..... را در هشت جلد تالیف کرد.</p> <p>(الف) انتقادی - تحقیق ماللهند (ب) تبیینی - تحقیق ماللهند (ج) تبیینی - تجارب الامم (د) تفهیمی - تجارب الامم</p> <p>جواب: گزینه ج درست است. ص ۹۹</p>
۶۷	<p>فارابی با نگاه ..... به جوامع زمان خود می نگرد و آن جوامع را مدینه های ..... و ..... می داند.</p> <p>(الف) تبیینی - جاهله و فاسقه (ب) انتقادی - جاهله و فاضله (ج) تبیینی - فاسقه و ضاله (د) انتقادی - فاسقه و ضاله</p> <p>جواب: گزینه د درست است. ص ۹۸</p>
۶۸	<p>ابوریحان بیرونی در کتاب ..... با روش ..... و ..... فرهنگ جامعه ..... را توصیف کرد و با استفاده از روش ..... به ..... این فرهنگ پرداخت.</p> <p>(الف) تحقق ماللهند - تجربی و انتقادی - هند - تجربی - ارزیابی انتقادی</p> <p>(ب) تجارب الامم - تجربی و تفهیمی - هند - عقلی - ارزیابی انتقادی</p> <p>(ج) تحقیق ماللهند - تجربی و تفهیمی - هند - عقلی - ارزیابی انتقادی</p> <p>(د) تجارب الامم - تجربی و تفهیمی - ایران و هند - عقلی - ارزیابی انتقادی</p> <p>جواب: گزینه ج درست است. ص ۹۹</p>
۶۹	<p>..... هر گونه تلاش ذهنی و فکری را شامل می شود که هم عالمان در ..... از آن استفاده می کنند و هم عموم مردم در ..... از آن استفاده می کنند. و انواع آن:</p> <p>(الف) عقل در معنای خاص - شناخت علمی - شناخت عمومی - عقل نظری و عقل عملی</p> <p>(ب) عقل در معنای عام - شناخت عمومی - شناخت علمی - عقل ابزاری، تفسیری و انتقادی</p> <p>(ج) عقل در معنای عام - شناخت علمی - شناخت عمومی - عقل نظری و عقل عملی</p> <p>(د) عقل در معنای عام - شناخت علمی - شناخت عمومی - عقل ابزاری، تفسیری و انتقادی</p> <p>جواب: گزینه د درست است. ص ۱۰۲ و ۱۰۳</p>
۷۰	<p>در دسته بندی فارابی از جوامع به ترتیب مدینه جاهله، فاسقه و ضاله چه ویژگی هایی دارند؟</p> <p>(الف) وجود علوم ابزاری - انحراف عملی از مدینه فاضله - عمل نکردن به علوم وحیانی و عقلانی</p> <p>(ب) شناخت حقیقت و عدالت - بی بهره بودن از علوم عقلی - تحریف نظرات علمی مدینه فاضله</p> <p>(ج) انحراف نظری از مدینه فاضله - عدم بهره گیری از علوم عقلانی و وحیانی - وجود علوم ابزاری</p>

<p>(د) بی بهره بودن از علوم عقلی - شناخت حقیقت و عدالت - تحریف نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله جواب: گزینه د درست است. ص ۹۸</p>	
<p>۷۱ به ترتیب کدام یک از متفکران مسلمان: - با استفاده از روش عقلی به ارزیابی انتقادی فرهنگ هند پرداخت - به علت یابی واقعیت های اجتماعی و بررسی تغییرات و تحولات آنها می پرداخت. - با تاثیر پذیری از قرآن به دنبال شناخت سنت های الهی در جامعه بود. - روش او در علوم اجتماعی مشابه روش کنت در جامعه شناسی تبیینی بود. الف) ابن خلدون - فارابی - ابن خلدون - ابوریحان بیرونی ب) ابوریحان بیرونی - فارابی - ابن خلدون - ابن خلدون ج) فارابی - ابوعلی مسکویه - ابن خلدون - ابوریحان بیرونی د) ابوریحان بیرونی - ابن خلدون - ابوعلی مسکویه - فارابی جواب: گزینه ب درست است. ص ۹۹-۱۰۰</p>	

پایان درس نهم

Samadi